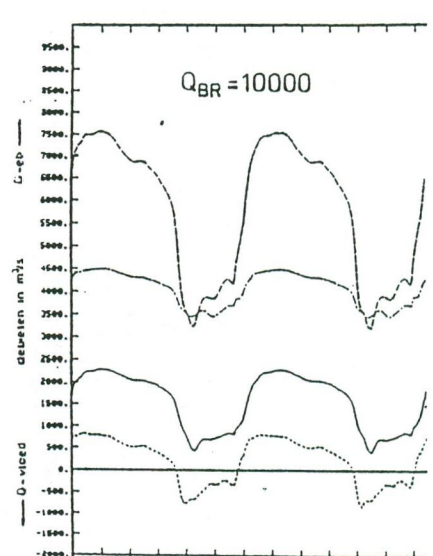
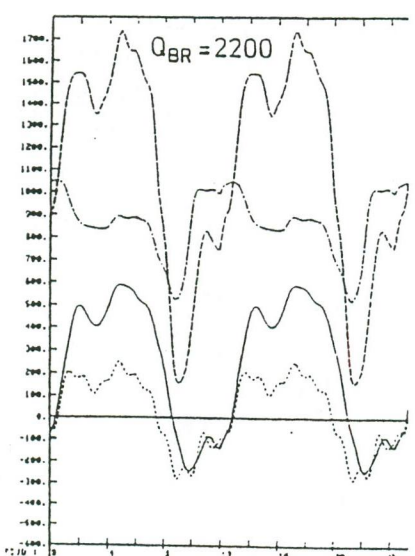
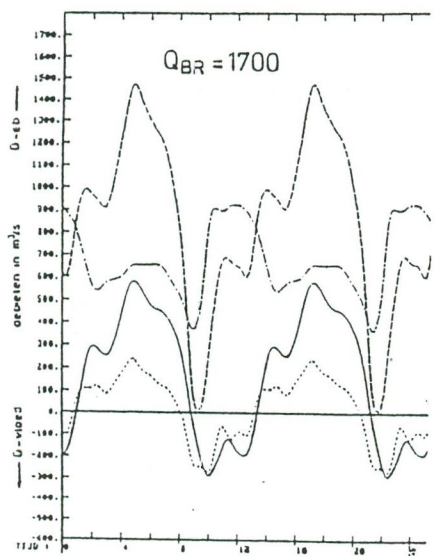
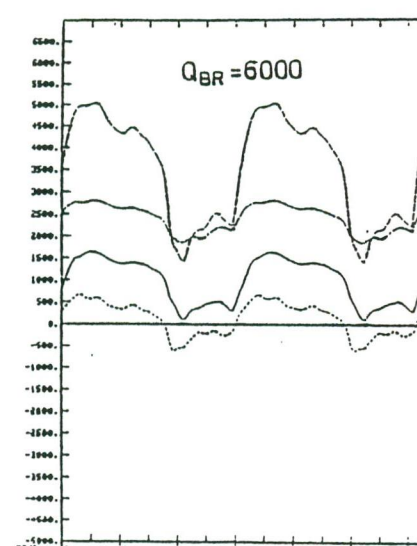
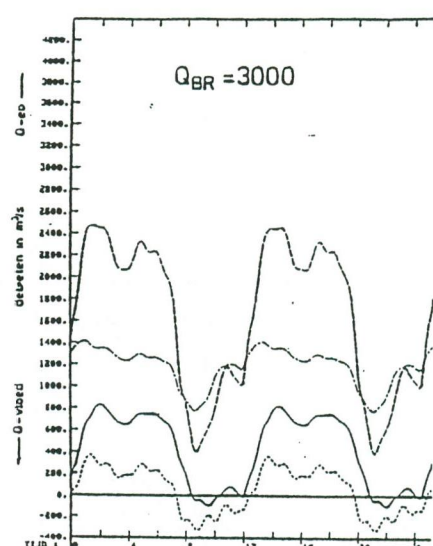
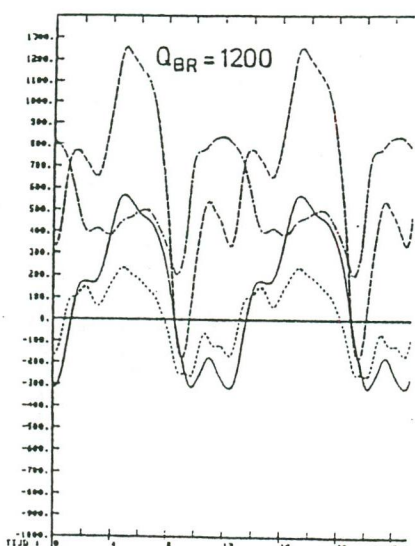
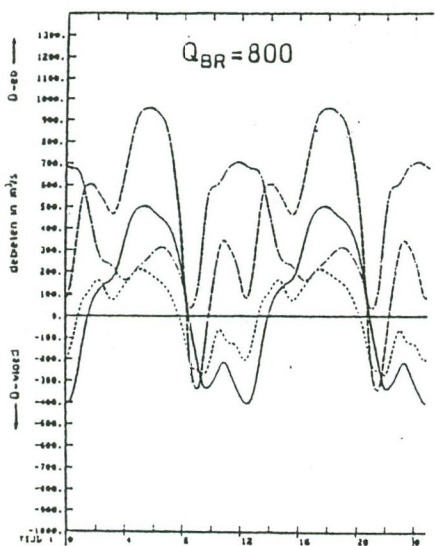

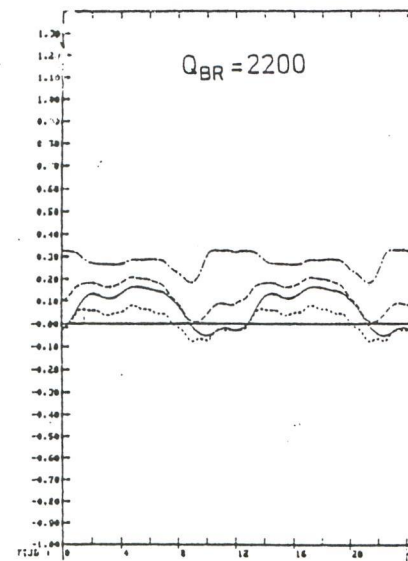
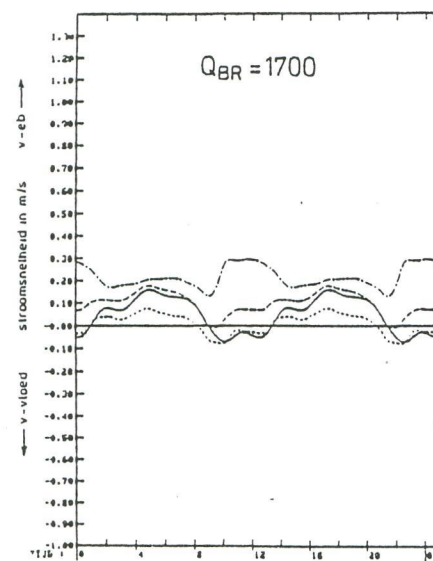
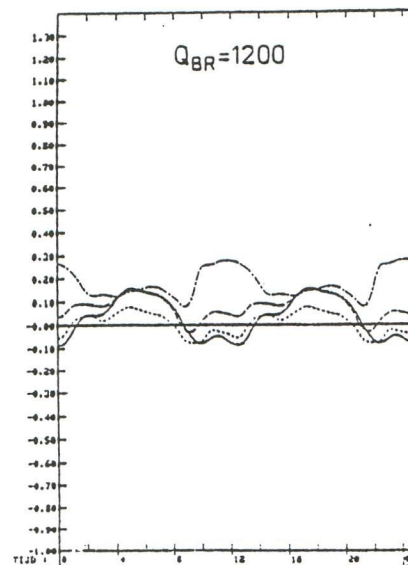
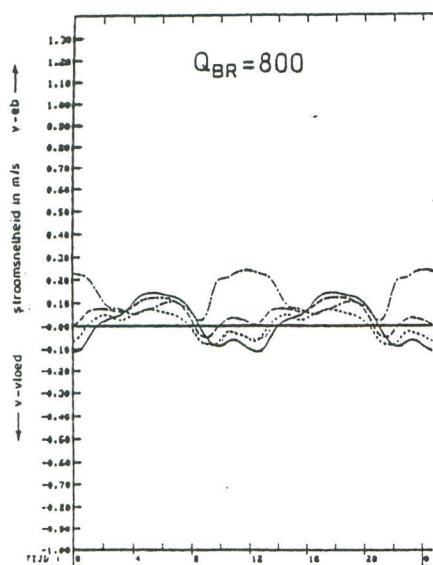
BIJLAGE 2a Lozingsprogramma Haringvlietsluizen - 1984 (LPH'84)
 Verlopijnen debieten splitsingspunt Anna Jacomina bij verschillende
 afvoer van de Rijn

— amer ..... biesbosch-gat v/d vissen - - - nieuwe merwede
 - . - . hollandsch diep

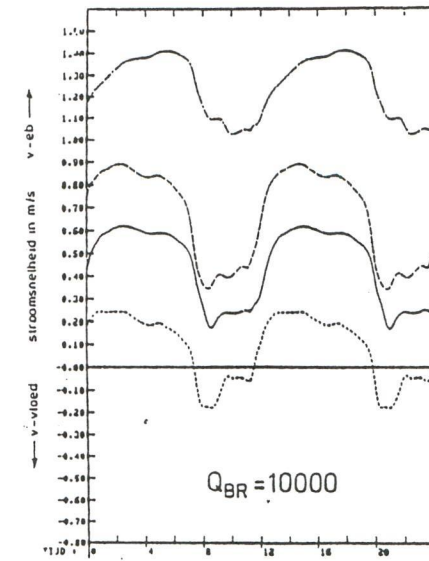
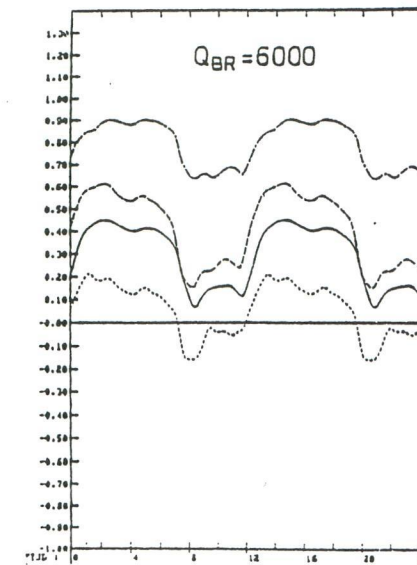
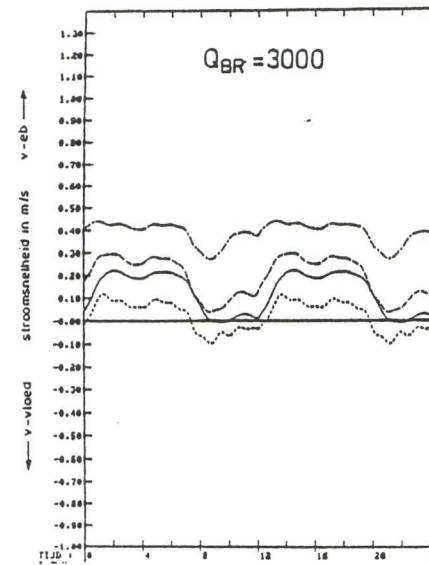
— amer ..... biesbosch-gat v/d vissen - - - nieuwe merwede
 - . - . hollandsch diep

BILAGE 2b Lozingsprogramma Haringvlietsluizen - 1984 (LPH'84)
 Verlooppijnen stroomsnelheden splitsingspunt Anna Jacomina bij
 verschillende afvoer van de Rijn

— amer ..... biesbosch-gat v/d vissen --- nieuwe merwede
 -.- hollandsch diep

$\bar{v}$ = gemiddelde stroomsnelheid in een ZWENDL-vak in m/s

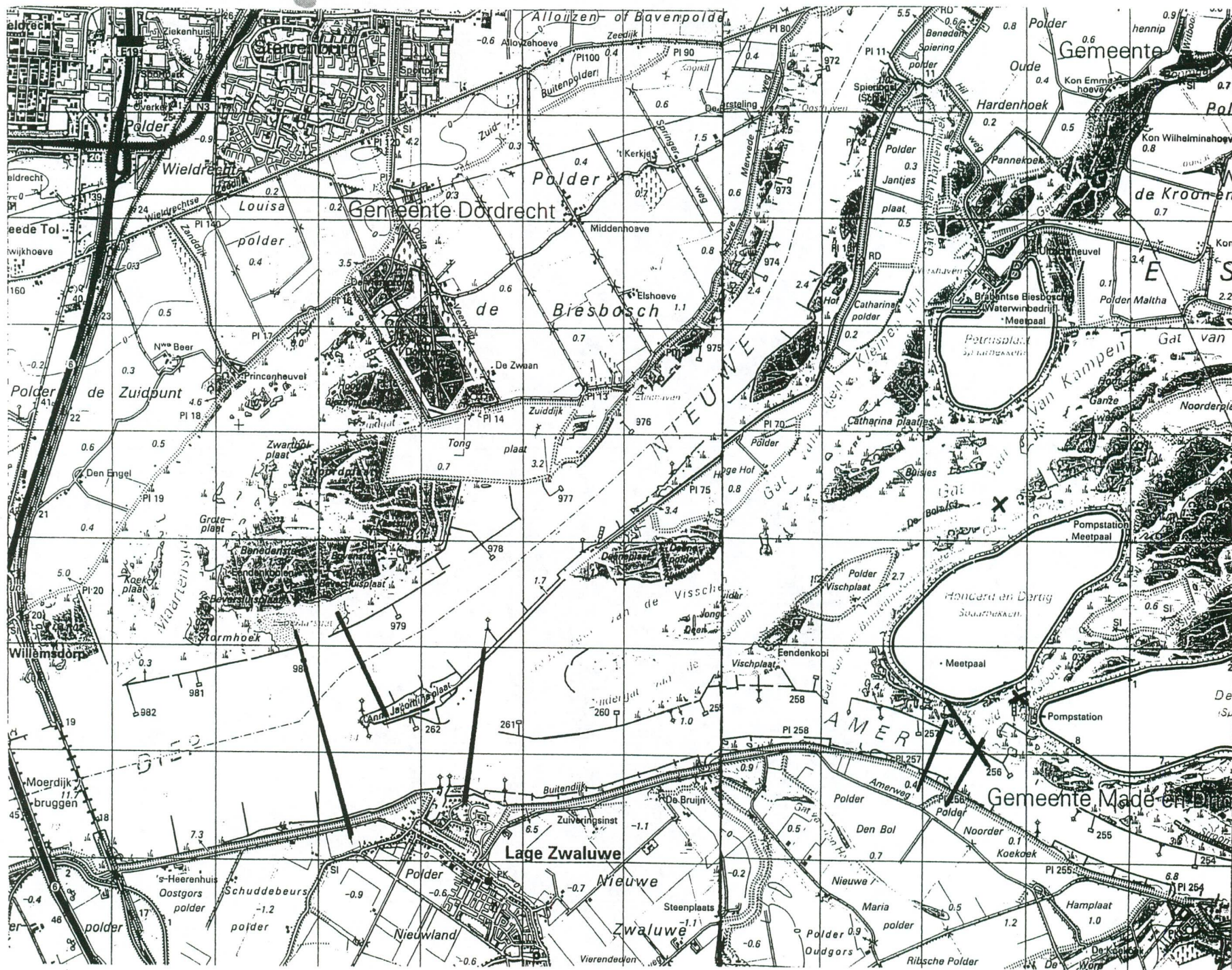

— amer ..... biesbosch-gat v/d vissen --- nieuwe merwede
 -.- hollandsch diep

$\bar{v}$ = gemiddelde stroomsnelheid in een ZWENDL-vak in m/s

BIJLAGE 3   Situatie meetraaien en meetpunten van de stroommeting van
19 september 1999

meetraai	tijdstip	snelheid cm/s	richting ° t.o.v. N	debiet m³/s	meetraai	tijdstip	snelheid cm/s	richting	debiet m³/s	meetraai	tijdstip	snelheid cm/s	richting ° t.o.v. N	debiet m³/s
AMER 261.5	6:14 - 6:20	26	262	671	NWE MERW. 979.5	6:31 - 6:34	37	209	508	HOLL.DIEP 980.1	6:37 - 6:45	33	359	307
	6:51 - 6:56	17	241	295		7:05 - 7:08	36	175	389		7:11 - 7:17	36	49	-383
	7:23 - 7:28	15	213	-166		7:37 - 7:40	37	177	386		7:43 - 7:50	38	51	-642
	7:55 - 8:00	16	119	-491		8:10 - 8:13	42	228	810		8:15 - 8:22	29	24	-240
	8:27 - 8:32	18	99	-531		8:42 - 8:45	44	232	973		8:47 - 8:54	24	308	103
	9:00 - 9:05	15	134	-193		9:14 - 9:18	48	206	970		9:21 - 9:28	31	9	455
	9:34 - 9:39	14	180	-64		9:48 - 9:52	50	223	1045		9:54 - 10:01	28	277	434
	10:10 - 10:15	16	167	-132		10:27 - 10:30	47	237	1029		10:33 - 10:40	31	284	302
	10:51 - 10:57	19	112	-404		11:05 - 11:09	53	217	1017		11:11 - 11:17	43	38	78
	11:23 - 11:28	18	131	-313		11:37 - 11:41	53	214	879		11:43 - 11:50	34	23	235
	11:56 - 12:01	22	117	-185		12:10 - 12:14	44	213	904		12:16 - 12:23	36	8	410
	12:28 - 12:33	17	209	110		12:42 - 12:45	37	214	744		12:47 - 12:54	31	13	444
	13:00 - 13:05	19	206	233		13:14 - 13:17	55	193	684		13:20 - 13:27	34	52	409
	13:33 - 13:38	21	212	284		13:46 - 13:50	35	201	678		13:52 - 13:59	30	26	379
	14:07 - 14:12	16	195	268		14:20 - 14:24	41	217	694		14:26 - 14:33	36	45	424
	14:39 - 14:45	20	192	357		15:01 - 15:05	40	185	696		15:07 - 15:14	28	272	686
	15:20 - 15:25	24	269	628		15:34 - 15:37	41	216	704		15:39 - 15:46	33	299	854
	15:52 - 15:57	29	273	894		16:05 - 16:08	43	219	713		16:11 - 16:18	43	355	922
	16:24 - 16:29	27	277	968		16:39 - 16:42	46	196	678		16:45 - 16:52	34	339	994
	16:59 - 17:04	30	267	982		17:13 - 17:17	47	212	707		17:19 - 17:26	31	334	914
	17:32 - 17:37	30	272	939		17:46 - 17:49	54	226	805		17:51 - 17:58	47	327	878
	18:04 - 18:08	33	265	885		18:17 - 18:20	55	221	721		18:23 - 18:29	35	355	684
	18:37 - 18:43	28	270	668		18:54 - 18:57	44	193	597		19:01 - 19:08	34	344	271

meetraai	tijdstip	snelheid	richting	debiet	meetraai	tijdstip	snelheid	richting	debiet	meetraai	tijdstip	snelheid	richting	debiet
		cm/s	° t.o.v. N	m³/s			cm/s	° t.o.v. N	m³/s			cm/s		m³/s
KERKSLOOT	6:15 - 6:17	16	161	-1	AMER 256.4	6:22 - 6:25	37	309	(eb) 438	AMER 256.7	6:28 - 6:31	29	263	(eb) 370
	6:34 - 6:36	19	145	2		6:39 - 6:42	25	306	380		6:46 - 6:49	32	283	314
	6:52 - 6:54	21	115	-10		6:57 - 7:00	22	299	289		7:03 - 7:07	27	246	206
	7:09 - 7:11	20	99	-38		7:13 - 7:16	19	317	190		7:19 - 7:23	24	179	65
	7:25 - 7:27	19	76	-41		7:29 - 7:33	11	115	51		7:36 - 7:40	24	169	-62
	7:42 - 7:44	22	85	-47		7:46 - 7:50	21	79	(vloed) -76		7:52 - 7:56	28	148	-194
	7:58 - 7:59	14	83	-45		8:02 - 8:06	24	112	-179		8:09 - 8:13	33	119	-267
	8:16 - 8:18	19	88	-45		8:21 - 8:24	22	102	-266		8:27 - 8:31	28	132	-313
	8:33 - 8:34	22	14	-46		8:37 - 8:41	22	144	-254		8:44 - 8:47	32	118	-313
	8:50 - 8:52	24	179	-20		8:56 - 8:59	20	109	-216		9:02 - 9:05	30	141	-225
	9:08 - 9:09	24	110	-20		9:12 - 9:15	22	75	-211		9:17 - 9:21	32	123	-217
	9:23 - 9:25	20	130	-11		9:27 - 9:30	17	98	-152		9:34 - 9:37	25	131	-174
	9:40 - 9:41	26	117	-14		9:44 - 9:47	16	94	-128		9:50 - 9:53	23	134	-182
	9:56 - 9:57	17	204	-9		10:00 - 10:03	13	38	-143		10:06 - 10:09	27	94	-189
	10:12 - 10:14	30	154	-17		10:16 - 10:20	18	107	-188		10:22 - 10:25	27	124	-222
	10:27 - 10:29	19	129	0		10:32 - 10:36	21	109	-255		10:38 - 10:41	24	104	-305
	10:44 - 10:46	22	74	-21		10:48 - 10:52	21	99	-311		10:54 - 10:58	38	121	-383
	11:00 - 11:02	22	69	-28		11:05 - 11:08	24	116	-354		11:11 - 11:15	27	134	-407
	11:17 - 11:20	30	99	-32		11:22 - 11:26	24	106	-374		11:29 - 11:32	29	159	-415
	11:35 - 11:36	14	343	-8		11:39 - 11:43	27	126	-390		11:46 - 11:49	35	149	-404
	11:52 - 11:54	13	180	-19		11:58 - 12:02	26	91	-332		12:05 - 12:08	29	147	-324
	12:11 - 12:12	32	3	-9		12:15 - 12:19	21	116	-279		12:22 - 12:25	27	132	-249
	12:28 - 12:30	20	165	2		12:32 - 12:37	23	123	-188		12:40 - 12:43	22	190	-189
	12:54 - 12:55	20	193	3		12:58 - 13:02	15	74	-103		13:04 - 13:08	21	113	-97
	13:11 - 13:13	24	95	21		13:16 - 13:20	9	28	-50		13:22 - 13:26	26	163	-77
	13:28 - 13:30	12	211	8		13:32 - 13:36	10	97	-53		13:38 - 13:42	22	135	-56
	13:44 - 13:46	22	145	0		13:48 - 13:52	15	20	-42		13:55 - 13:59	17	138	-60
	14:01 - 14:02	19	98	13		14:05 - 14:08	15	87	-54		14:11 - 14:14	19	177	-61
	14:17 - 14:19	18	250	-1		14:21 - 14:25	12	73	-25		14:29 - 14:32	16	230	-26
	14:34 - 14:36	26	156	-7		14:38 - 14:42	9	289	(vloed) -5		14:44 - 14:48	22	232	39
	14:51 - 14:53	17	139	-12		14:55 - 14:59	13	320	(eb) 88		15:02 - 15:05	20	234	146
	15:08 - 15:10	10	148	5		15:12 - 15:16	50	320	224		15:19 - 15:22	35	250	223
	15:26 - 15:27	13	165	-2		15:30 - 15:34	24	326	289		15:36 - 15:40	24	273	311
	15:43 - 15:44	19	29	3		15:47 - 15:50	35	345	353		15:53 - 15:57	28	258	397
	16:00 - 16:02	15	166	2		16:04 - 16:08	29	309	445		16:11 - 16:14	36	285	441
	16:18 - 16:19	20	126	7		16:22 - 16:26	31	313	485		16:28 - 16:32	33	250	491
	16:35 - 16:37	12	353	0		16:39 - 16:42	35	312	519		16:45 - 16:49	35	282	529
	16:52 - 16:54	21	119	19		16:58 - 17:01	34	303	523		17:04 - 17:07	35	288	504
	17:11 - 17:12	29	108	3		17:16 - 17:20	34	307	495		17:23 - 17:26	28	294	474
	17:30 - 17:32	37	96	-4		17:38 - 17:42	30	310	454		17:45 - 17:49	33	294	464
	17:52 - 17:53	21	110	-6		17:56 - 18:00	30	296	454		18:03 - 18:06	32	294	451
	18:09 - 18:10	13	140	-6		18:13 - 18:16	33	304	451		18:19 - 18:23	29	295	449
	18:25 - 18:27	17	167	2		18:32 - 18:35	31	305	461		18:39 - 18:43	34	306	460
	18:46 - 18:47	19	154	-5		18:50 - 18:53	31	298	426		18:56 - 19:00	28	281	374
	19:02 - 19:04	17	138	-21		19:08 - 19:12	28	312	352		19:14 - 19:17	26	281	298

meetraai	tijdstip	snelheid cm/s gem.	richting ° t.o.v. N gem.	debiet m³/s	meetraai	tijdstip	snelheid cm/s gem.	richting ° t.o.v. N gem.	debiet m³/s	meetraai	tijdstip	snelheid cm/s gem.	richting gem.	debiet m³/s
KERKSLOOT nz	6:15 - 6:24	2	165		KERKSLOOT zz	6:15 - 6:23	4	262		SLEK	6:15 - 6:23	9	249	
	6:30 - 6:38	2	77			6:30 - 6:38	5	215			6:31 - 6:38	5	275	
	6:45 - 6:54	2	92			6:45 - 6:51	3	230			6:45 - 6:54	3	245	
	7:00 - 7:09	5	78			7:00 - 7:07	3	162			7:01 - 7:09	2	96	
	7:18 - 7:20	7	80			7:15 - 7:23	5	121			7:15 - 7:25	5	33	
	7:36 - 7:44	7	81			7:30 - 7:36	5	69			7:30 - 7:37	9	49	
	7:45 - 7:55	8	90			7:45 - 7:54	7	65			7:45 - 7:52	9	52	
	8:01 - 8:09	7	83			8:00 - 8:09	8	97			8:00 - 8:08	9	54	
	8:15 - 8:20	8	79			8:15 - 8:24	8	114			8:15 - 8:22	8	50	
	8:30 - 8:37	6	77			8:30 - 8:36	7	190			8:30 - 8:38	7	52	
	8:45 - 8:53	3	91			8:45 - 8:53	8	209			8:45 - 8:51	5	57	
	9:00 - 9:07	3	140			9:00 - 9:07	3	166			9:00 - 9:08	3	58	
	9:15 - 9:23	3	120			9:16 - 9:23	7	200			9:16 - 9:23	2	74	
	9:32 - 9:38	4	138			9:30 - 9:38	8	201			9:30 - 9:40	1	155	
	9:46 - 9:53	2	126			9:45 - 9:54	10	174			9:47 - 9:54	2	92	
	10:00 - 10:07	2	182			10:00 - 10:07	8	192			10:01 - 10:07	3	51	
	10:15 - 10:22	3	129			10:15 - 10:22	6	161			10:18 - 10:24	4	37	
	10:30 - 10:36	2	130			10:30 - 10:41	7	226			10:30 - 10:38	4	50	
	10:46 - 10:54	4	68			10:45 - 10:54	4	104			10:45 - 10:53	5	47	
	11:01 - 11:10	3	101			11:00 - 11:07	4	176			11:00 - 11:09	5	57	
	11:17 - 11:25	3	141			11:15 - 11:24	3	171			11:17 - 11:25	5	59	
	11:30 - 11:39	3	143			11:30 - 11:39	5	200			11:32 - 11:41	5	54	
	11:46 - 11:55	4	167			11:44 - 11:54	4	213			11:45 - 11:52	5	59	
	12:00 - 12:09	4	196			12:00 - 12:09	3	224			12:01 - 12:11	4	107	
	12:15 - 12:22	3	213			12:15 - 12:21	4	265			12:15 - 12:21	5	93	
	12:31 - 12:39	4	193			12:30 - 12:38	5	250			12:30 - 12:38	2	131	
	12:45 - 12:52	3	194			12:45 - 12:53	5	249			12:45 - 12:53	1	221	
	13:01 - 13:07	3	155			13:00 - 13:08	4	253			13:00 - 13:11	3	234	
	13:15 - 13:23	3	179			13:15 - 13:25	5	216			13:15 - 13:23	2	273	
	13:30 - 13:37	3	185			13:30 - 13:39	4	221			13:34 - 13:43	3	259	
	13:45 - 13:55	4	215			13:45 - 13:52	4	261			13:45 - 13:53	3	244	
	14:01 - 14:11	4	203			14:00 - 14:07	4	243			14:00 - 14:08	4	241	
	14:15 - 14:21	3	178			14:15 - 14:22	3	240			14:15 - 14:24	5	226	
	14:30 - 14:37	2	176			14:30 - 14:37	3	195			14:31 - 14:39	5	210	
	14:45 - 14:52	3	166			14:45 - 14:51	3	232			14:46 - 14:54	7	221	
	14:53 - 15:08	3	173			15:00 - 15:07	4	278			15:00 - 15:09	5	242	
	15:15 - 15:21	4	175			15:16 - 15:23	3	243			15:15 - 15:23	7	244	
	15:32 - 15:40	4	195			15:30 - 15:37	4	199			15:30 - 15:37	9	245	
	15:45 - 15:55	4	230			15:45 - 15:54	3	270			15:46 - 15:54	14	249	
	16:00 - 16:07	4	203			16:00 - 16:07	5	243			16:00 - 16:10	12	256	
	16:15 - 16:23	3	204			16:15 - 16:23	6	264			16:15 - 16:24	11	244	
	16:32 - 16:39	2	180			16:30 - 16:37	3	222			16:30 - 16:37	9	240	
	16:45 - 16:53	3	216			16:45 - 16:53	3	247			16:45 - 16:54	11	242	
	17:00 - 17:07	4	194			17:00 - 17:07	4	233			17:00 - 17:08	12	256	
	17:15 - 17:23	4	201			17:15 - 17:21	5	259			17:15 - 17:23	10	245	
	17:30 - 17:37	3	205			17:30 - 17:38	4	235			17:30 - 17:38	10	250	
	17:45 - 17:54	3	240			17:45 - 17:52	4	220			17:45 - 17:52	9	260	
	18:01 - 18:09	2	203			18:00 - 18:09	2	216			18:00 - 18:08	7	235	
	18:18 - 18:25	3	200			18:15 - 18:23	2	164			18:15 - 18:24	7	245	
	18:30 - 18:36	3	215			18:30 - 18:37	3	239			18:30 - 18:37	6	254	
	18:45 - 18:52	2	202			18:45 - 18:52	2	205			18:45 - 18:50	4	275	
	19:00 - 19:06	2	168			19:00 - 19:08	2	125			19:00 - 19:06	3	280	

Bijlage 3

Brief staatssecretaris V&W

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Aan
Gedeputeerde Staten in de provincie
Noord Brabant
t.a.v. de heer A.J.W. Boelhouwer
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

PROV. NOORD-BRABANT
Zaaknr.:
Briefnr.: 5 JUN 2001
d.: LmV afd.: bur.:
CC - gs

Contactpersoon

Doorkiesnummer

Datum

1 juni 2001

Bijlage(n)

-

Ons kenmerk

HKW/AK 2001/4809

Uw kenmerk

-

Onderwerp

project Noordwaard

Geachte heer Boelhouwer,

In het kabinetsstandpunt Ruimte voor de Rivier van december 2000 heeft het kabinet aangegeven dat reeds lopende projecten, die passen binnen de doelstellingen van ruimte voor de rivier, met kracht worden voortgezet. Dit betreft dus ook projecten die in het kader van "Nadere Uitwerking Rivierengebied (NURG)" worden uitgevoerd. Het project Noordwaard maakt deel uit van het NURG-programma.

Het project Noordwaard past gezien zijn bijdrage aan de verlaging van de maatgevende waterstand op de Merwede, namelijk 10 % van de taakstelling voor 2015, in de doelstelling van Ruimte voor de Rivier.

Het met kracht voorzetten van het project Noordwaard zoals bedoeld in het kabinetsbesluit van december 2000, vormt het uitgangspunt voor verdere regionale besluitvorming die moet leiden tot een spoedige uitvoering.

Ter voorbereiding daarvan doe ik een bestuurlijk appèl op u om, overeenkomstig de reeds bestaande afspraken, de coördinatie en communicatie in de verdere voorbereidings- en uitvoeringsfasen van dit project ter hand nemen. De opzet van Ruimte voor de Rivier is er op gericht om maximaal draagvlak in de regio te verwerven. Aangezien er sprake is van bestuurlijke bereidheid om zich hiervoor in te spannen, vertrouw ik erop dat wij hier gezamenlijk vorm aan kunnen geven.

Hoogachtend,

DE STAATSECRETARIS VAN VERKEER EN WATERSTAAT,

Drs. J.M. de Vries

Postadres: Postbus 20901, 2500 EX Den Haag

Bezoekadres: Plesmanweg 1

Telefoon (070) 351 61 71

Telefax 070 - 351 78 95

Bijlage 4   Bestuursovereenkomst

Overeenkomst inrichting zoetwatergetijdegebied Noordwaard 2001

met bijbehorende uitvoeringsovereenkomst

Werkendam, 2 november 2001

Overeenkomst inrichting zoetwatergetijdegebied Noordwaard 2001

PARTIJEN:

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, handelende in haar hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de waarnemend Directeur Water van het Directoraat-generaal Rijkswaterstaat Directie Zuid-Holland te Rotterdam, de heer drs. J.W.M. Kuijpers, verder te noemen "de Rijkswaterstaat";

De Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Directeur van de Directie Zuid gevestigd te Eindhoven, de heer drs. P. Visser, verder te noemen "LNV";

Het regiohoofd Staatsbosbeheer mevrouw drs. M.P.E. Stouten; verder te noemen "Staatsbosbeheer";

De Provincie Noord-Brabant, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer dr. A.J.W. Boelhouwer, verder te noemen "de Provincie";

De Gemeente Werkendam, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer drs. H.A.G. Hellegers; verder te noemen "de Gemeente";

Het Hoogheemraadschap Alm en Biesbosch te Woudrichem, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer A.B. Snoek, verder te noemen "het Hoogheemraadschap".

Hierna ook gezamenlijk te noemen "Partijen"

OVERWEGENDE DAT

1. in het nationaal natuurbeleidsplan (1990) het westelijk deel van de Noordwaard bestaand uit de polders Spiering, Maltha en Hardenhoek zijn aangewezen als natuurontwikkelingsgebied, in te richten als zoetwatergetijdegebied;
2. er sinds 1993 diverse besluiten zijn genomen om natuurontwikkeling mogelijk te maken:
  - a) Convenant 25-8-1993 (inspanningsverplichting van partijen om voor de uitvoering van het natuurbeleidsplan zorg te dragen)
  - b) GS-besluit vaststelling Beheers- en Begrenzingsplan De Biesbosch d.d. 21-12-1993 (Begrenzingsbesluit);
  - c) bij besluit van 1993 onder de Samenwerkingsovereenkomst Nurg gebracht (Nurg);
  - d) GS-besluit tot vaststelling dijkverbeteringsplan Noordwaard d.d. 5-12-1995 (dijkverbeteringsbesluit);
3. partijen in bovenstaande besluiten hebben benadrukt dat de inrichting op basis van minnelijke verwerving tot stand zou moeten komen;
4. de provincie bij het Begrenzingsbesluit heeft gesteld dat de aanpassing van de waterhuishoudkundige toestand pas zal geschieden indien geen gevaar voor de achterblijvende ondernemers/bewoners bestaat. Dit houdt in dat er maatregelen (zonodig technische voorzieningen) moeten worden genomen die wateroverlast voorkomen of dat de wijziging van het waterbeheer pas kan plaatsvinden na verwerving van die gronden;

5. in het Advies Integrale verkenningen Benedenrivieren van februari 2000 het natuurontwikkelingsgebied Noordwaard is aangemerkt als zogenaamde "Geen spijtmaatregel";
6. het Kabinet onder de titel Ruimte voor de rivier op 15 december 2000 haar standpunt naar buiten heeft gebracht omtrent o.a. het beheersen van overstromingsgevaar in het stroomgebied van de grote rivieren. Het kabinet onderschrijft de noodzaak om te anticiperen op de verwachte klimaatsveranderingen en bodemdaling. De veiligheid moet gewaarborgd blijven, de kans op overstroming mag niet toenemen en wateroverlast moet worden teruggedrongen;
7. in genoemd kabinetsstandpunt wordt gesteld dat in 2015 minimaal 16000 m³/s Rijnafoer met de in de Wet op de waterkering opgenomen kans op overstromingen afgevoerd kan worden. Dit betekent dat er ingrepen nodig zijn die ter hoogte van Gorinchem een waterstandverlaging van ca 30 cm opleveren;
8. in genoemd Kabinetsstandpunt is opgenomen dat gelijktijdig met de planfase reeds lopende nurg-projecten, die passen binnen de doelstellingen van ruimte voor de rivier, met kracht moeten worden voortgezet;
9. bij brief van 1 juni 2001 de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat het nurg-project Noordwaard heeft aangemerkt als maatregel die met kracht moet worden voorgezet;
10. de hiervoor noodzakelijke planvorming - het Inrichtingsplan en de MER zijn in het najaar 1999 vastgesteld - gereed is;
11. echter de mogelijkheden voor minnelijke verwerving medio 2000 als uitgeput worden beschouwd;
12. het inzetten van onteigening als flankerend beleid voor voortzetting van de besluitvorming noodzakelijk is;
13. vastgesteld kan worden dat onteigening slechts voor een klein percentage van het totaal aan onroerend goed, namelijk enkele veldpercelen en 2 woningen, ingezet behoeft te worden en de overige woonbebouwing in functie kan blijven;
14. partijen het wenselijk vinden om de consequenties voor belanghebbenden in het gebied, voor de inspanningsverplichting uit het convenant uit 1993 en de te nemen besluiten in beeld te brengen in de vorm van onderliggende bestuursovereenkomst;

KOMEN HET VOLGENDE OVEREEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

- het zoetwatergetijdegebied Noordwaard: de inrichting van het westelijk deel van het gebied de Noordwaard bestaande uit de polders Spiering, Maltha en Hardenhoek conform het Inrichtingsplan d.d. mei 1999;
- IVB-advies: advies Integrale verkenningen benedenrivieren;
- Kabinetsstandpunt: kabinetsstandpunt Ruimte voor de rivier van 15 december 2000;
- de Beleidslijn: de Beleidslijn ruimte voor de rivier van april 1997;
- Nurg: Nadere uitwerking rivierengebied, opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst Nurg 1992 en later opgenomen in de Samenwerkingsafpraak Veiligheid en Natte natuur van maart 2000;
- MHW: maatgevend hoogwater.
- Nop-dijk: de primaire waterkering die in 1996 is aangelegd in de polder Noordwaard.

Artikel 2 Projectbeschrijving

1. Het zoetwatergetijdegebied Noordwaard heeft zowel de functie van natuurontwikkelingsgebied als van overstromingsgebied bij een MHW.
2. Het betreft een natuurontwikkelingsgebied dat onderdeel uitmaakt van de Ecologische hoofdstructuur zoals bedoeld in het Natuurbeleidsplan van het ministerie van LNV.
3. Het betreft een overstromingsgebied. Het is een maatregel die het winterbed vergroot en ruimte voor de rivier creëert. Het is een maatregel die een positief effect heeft op het Maatgevend hoogwater en verbeteren van de veiligheid. De Noordwaard levert een MHW-verlaging op van 3cm bij Gorinchem. Dit is bijna 10 % van de taakstelling voor MHW-verlaging tot 2015 bij Gorinchem.
4. Het natuurontwikkelingsgebied Noordwaard zal worden ingericht als een zoetwatergetijdegebied. Het water van de Beneden Merwede zal permanent via twee openingen in de Merwededijk, een in de Bandijk en een aan de zuidzijde bij Maltha in het gebied in- en uitstromen en via een krekenspatroon haar weg vervolgen. Na aanleg zal het krekenspatroon zich vrijelijk in het gebied gaan bewegen volgens de dynamiek van de rivier.

Artikel 3 Doel van de overeenkomst

1. Om uitvoering te kunnen geven aan het Kabinetstandpunt zal de inrichting van het zoetwatergetijdegebied moeten worden versneld met een garantie op uitvoering voor 2015.
2. Partijen hebben een inspanningsverplichting om er voor te zorgdragen dat aansluiting zal plaatsvinden in 2006.
3. Deze overeenkomst moet een zo compleet mogelijk beeld geven van de consequenties die dit heeft voor belanghebbenden in het gebied, voor de inspanningsverplichtingen van partijen zoals vastgelegd in het convenant van 1993 en ook voor het te volgen besluitvormingskader.
4. Tevens zullen de condities voor beheer en onderhoud voor het zoetwatergetijdegebied Noordwaard worden vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst die onderdeel uitmaakt van deze overeenkomst.

UITGANGSPUNTEN

Artikel 4 Inrichtingsplan en MER

1. De inrichting van het zoetwatergetijdegebied zal geschieden conform het voorkeursalternatief uit het vastgestelde Inrichtingsplan en het MER.
2. Het Inrichtingsplan zal slechts op een zodanige wijze worden gewijzigd dat dit strookt met de uitgangspunten van deze bestuursovereenkomst.
3. Het MER zal worden aangevuld met de wijzigingen als gevolg van deze bestuursovereenkomst.

Artikel 5 Wijzigen waterhuishouding

Door het doorsteken van de Merwededijk en Bandijk komt het achterliggende gebied in open verbinding met de rivier de Beneden Merwede te staan. Deze wijziging van de waterhuishoudkundige toestand mag geen gevaar opleveren voor de achterblijvende ondernemers en bewoners. Voor zover er geen schadebeperkende maatregelen kunnen worden genomen moeten de onroerende zaken worden verworven alvorens tot herinrichting kan worden overgegaan.

Artikel 6 Verwerven

Partijen komen overeen dat onteigening als flankerend beleid zal worden ingezet om de noodzakelijke onroerende zaken te verwerven voor zover dit vereist wordt vanuit de doelstelling van Ruimte voor de rivier.

Artikel 7 Agrarische gronden

1. Agrarisch gebruik van de percelen grond is na realisering van het project onmogelijk door de dagelijkse invloed van het getijdewater.
2. Alle agrarische gronden zijn noodzakelijk voor de uitvoering van het project en zullen, voor zover ze niet reeds zijn aangekocht of minnelijk kunnen worden verworven, worden onteigend.
3. LNV behoudt haar koopplicht voor percelen grond, als opgenomen in het convenant van 1993.

Artikel 8 Bebouwing en bewoning

1. Deze overeenkomst heeft alleen betrekking op de bebouwing die door de aanleg van de primaire waterkering in 1996 buitendijks is komen te liggen waardoor een gewijzigde waterhuishoudkundige toestand is ontstaan.
2. Partijen komen overeen dat bewoning van de in het eerste lid genoemde bebouwing mogelijk moet blijven voor zover de veiligheid niet in het geding is.
3. Partijen hebben een inspanningsverplichting om er voor te zorgen dat de bebouwing die in het gebied achterblijft aangesloten kan worden op het riool, conform het gemeentelijk rioleringsplan.
4. LNV heeft een aankoopplicht voor deze woningen tot het moment waarop het bestemmingsplan is vastgesteld.
5. Bij de aankoop als bedoeld in het voorgaande lid zal een premie over de marktwaarde worden betaald, zodanig dat aangekocht wordt op basis van volledige schadeloosstelling zoals dit toegepast wordt bij onteigening.
6. Toepassing van de criteria voor veiligheid betekent dat twee woningen verworven moeten worden, zonodig door middel van onteigening.

Artikel 9 Bijlagen

1. Een overzicht van het te verwerven onroerend goed van particulieren en bedrijven maakt als bijlage 1 onderdeel uit van deze overeenkomst.
2. De criteria voor veiligheid die voor het zoetwatergetijdegebied zijn gehanteerd zijn weergegeven in een nota die als bijlage 2 onderdeel uitmaakt van deze overeenkomst.

BESLUITEN

Artikel 10 Rechtsgevolgen van de overeenkomst

1. De in de artikelen 4 tot en met 8 opgenomen uitgangspunten uit deze overeenkomst dienen in diverse besluiten te worden verwerkt om de benodigde rechtsgevolgen te verkrijgen.
2. Het eerste besluit waartegen belanghebbenden beroep zullen kunnen instellen zal zijn het besluit van de gemeenteraad tot vaststelling van het bestemmingsplan dat als enige besluit zal gelden voor het gehele zoetwatergetijdegebied Noordwaard.

Artikel 11 Te nemen besluiten gemeente

1. In het bestemmingsplan zal het zoetwatergetijdegebied een tweetal functies worden toegekend: natuurontwikkelingsgebied en overstromingsgebied.

2. De gemeente zal het bestemmingsplan op zodanige wijze opstellen dat de te onteigenen onroerende zaken hun huidige bestemming, landbouw en bewoning, verliezen, conform de uitgangspunten van deze overeenkomst.
3. In het bestemmingsplan zal tot uiting komen dat in het gebied de Beleidslijn Ruimte voor de Rivier van toepassing is. Dit betekent dat er bebouwingsbeperking geldt binnen het plangebied.
4. Het opgestelde MER zal als vrijwillige MER onderdeel uitmaken van het bestemmingsplan. De gemeente zal de Minister van VROM en LNV om de benodigde toestemming voor een vrijwillige MER vragen.

Artikel 12 Te nemen besluiten Rijkswaterstaat

1. Rijkswaterstaat zal zorgdragen voor besluitvorming als bedoeld in artikel 12, tweede lid van de Waterstaatswet. Dit is een besluit tot uitvoering van werken ten behoeve van verbetering of verruiming van de rivier om gronden af te graven, op te hogen of geulen daarin te dichten en daarop aanwezige beplantingen op te ruimen, wanneer de belangen van rechthebbenden ten aanzien van die zaken redelijkerwijs onteigening niet vorderen.
2. Rijkswaterstaat zal zorgdragen voor besluitvorming als bedoeld in titel II a van de Onteigeningswet "onteigening ten behoeve van verbetering of verruiming van de rivier".
3. Rijkswaterstaat zal zorgdragen voor de verlening van de benodigde vergunning als bedoeld in de Wet beheer rijkswaterstaatswerken.

Artikel 13 Te nemen besluiten provincie

De provincie zal het gebied na uitvoering van de werkzaamheden aanwijzen als stiltegebied.

Artikel 14 Te nemen besluiten hoogheemraadschap

1. In de Keur van 1998 is de Nop-dijk als primaire waterkering opgenomen en de Bandijk als "overige waterkering". In de Verordening op de waterkering Noord-Brabant staat de Nop-dijk als primaire waterkering opgenomen.
2. Het hoogheemraadschap zal zorgdragen voor aanpassing van de Keur 1998, in die zin dat de Bandijk als "overige waterkering" van de bijbehorende kaart wordt verwijderd.
3. Het huidige peilbesluit zal voor het westelijk deel van de polder Noordwaard worden ingetrokken.

Artikel 15 Schaderegeling bewoners

1. Als schadeveroorzakend besluit voor de achterblijvende bebouwing voor het ontstaan van schade wordt aangemerkt, de besluiten als bedoeld in artikel 12.
2. In het besluit als genoemd in het eerste lid zal worden vastgesteld op welke wijze en omvang de schade zal worden vergoed. De eventuele vernattingsschade als gevolg van het openstellen van het gebied voor de rivier de Beneden Merwede maakt daar in ieder geval onderdeel van uit.
3. Zo veel mogelijk zal de volgende voorkeursvolgorde worden toegepast:
  - a) zoveel mogelijk feitelijke maatregelen nemen om schade te voorkomen;
  - b) te verwachten schade onderzoeken en vaststellen per object en dit met een afkoopregeling aanbieden (en dit vastleggen in een erfdienstbaarheidsrecht);

- c) schade vaststellen in kader van de Regeling Nadeelcompensatie Verkeer en Waterstaat.
- 4. De kosten van toegekende schadevergoeding worden gelijkkelijk door LNV en Rijkswaterstaat gedragen.
- 5. Onder de kosten worden in ieder geval gerekend; het uit te keren bedrag aan schadevergoeding en de procedurekosten.

COORDINATIE EN COMMUNICATIE

Artikel 16 Coördinatie Provincie

De provincie zal zorgdragen voor de coördinatie van het besluitvormingskader en voor de communicatie.

Artikel 17 Coördinatie besluiten

1. Partijen zullen de nodige procedures opstarten en de voortgang daarvan bewaken.
2. Als aanvrager voor de benodigde vergunningen en besluiten zal Dienst Landelijk Gebied optreden.
3. Partijen maken de door hen te nemen (ontwerp) besluiten zoveel mogelijk gelijktijdig bekend, zodat de bezwaar- en beroepsprocedures in een zelfde tijdsspanne kunnen worden doorlopen.
4. De in het kader van de bezwaarprocedures te houden hoorzittingen worden zoveel mogelijk binnen een tijdspanne van 2 weken gehouden.

Artikel 18 Communicatie en bekendmaking

De belanghebbenden zullen zo spoedig mogelijk op de hoogte worden gesteld van de inhoud van deze overeenkomst.

FINANCIEN

Artikel 19 Financiële verdeling van projectkosten

1. Verdeling van kosten tussen LNV en Rijkswaterstaat blijft conform de nurg-afspraken 50%:50%.
2. De extra kosten die voortvloeien uit deze overeenkomst worden gefinancierd uit de begrotingspost onvoorzien die hiervoor toereikend is.

OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 20 Rechtskarakter van deze overeenkomst en geschillenregeling

1. De in deze overeenkomst neergelegde afspraken zullen in rechte niet afdwingbaar zijn.
2. Een partij die meent dat een geschil bestaat, deelt dat schriftelijk aan de andere partijen mee. De mededeling bevat een aanduiding van het geschil.
3. Binnen vijf werkdagen na de dagtekening van de in het tweede lid van dit artikel bedoelde mededeling zendt elke partij zijn zienswijze omtrent het geschil, alsmede een voorstel voor een oplossing daarvan, aan de andere partijen.
4. Binnen drie werkdagen na afloop van de in het derde lid genoemde termijn overleggen partijen over een oplossing van het geschil. Elke partij kan zich door deskundigen doen bijstaan.
5. Elke partij draagt de eigen kosten, voortvloeiende uit de procedure van het tweede tot en met het vierde lid.

Artikel 21 Onvoorziene omstandigheden

Indien onvoorziene omstandigheden opkomen die van dien aard zijn, dat deze overeenkomst billijkheidshalve behoort te worden gewijzigd of die wezenlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van deze overeenkomst, zullen de partijen over de noodzaak en de inhoud van wijziging in overleg treden.

Artikel 22 Vereveningsbepaling

1. Indien bepalingen uit deze overeenkomst afwijken c.q. strijdig zijn met het convenant 1993 en Nurg-afspraken worden de bepalingen uit deze overeenkomst toegepast.
2. Indien bepalingen uit deze overeenkomst afwijken c.q. strijdig zijn met eerder ten aanzien van dit project tussen partijen gemaakte afspraken welke hier geen deel uitmaken, worden de bepalingen uit deze overeenkomst toegepast.

Artikel 23 Duur van de overeenkomst

De overeenkomst wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 24 Inwerkingtreding

Deze overeenkomst treedt in werking met ingang van de 1ste dag na ondertekening door alle partijen.

Artikel 25 Relatie met andere overeenkomsten

1. Het project valt onder de Nurg-regeling en sinds 30 maart 2000 onder de Samenwerkingsafpraak Veiligheid en Natte Natuur. De daarin opgenomen voorwaarden worden geacht onderdeel uit te maken van deze overeenkomst.
2. Het project valt onder de uitwerkingsovereenkomst "Aankoopstrategieplan rivierengebied" van 20 december 2000.
3. Het convenant van 25 augustus 1993 wordt hierbij ingetrokken.

Artikel 26 Citeertitel

Deze overeenkomst kan worden aangehaald als "Overeenkomst inrichting zoetwatergetijdegebied Noordwaard 2001".

Aldus overeengekomen, in twaalfvoud opgemaakt en ondertekend te Werkendam
op 2 november 2001,

namens het Directoraat-generaal Rijkswaterstaat, Directie Zuid-Holland
dhr. drs. J.W.M. Kuijpers

namens LNV
dhr. drs. P. Visser

namens de Dienst Staatsbosbeheer
mr. drs. M.B.E. Stouten

namens de Provincie,
dhr. dr. A.J.W. Boelhouwer

namens de Gemeente,
dhr. drs. H.A.G. Hellegers

namens het Hoogheemraadschap,
dhr. A.B. Snoek

Uitvoeringsovereenkomst inrichting zoetwatergetijdegebied Noordwaard 2001

PARTIJEN:

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, handelende in haar hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de waarnemend Directeur Water van het Directoraat-generaal Rijkswaterstaat Directie Zuid-Holland te Rotterdam, de heer drs. J.W.M. Kuijpers, verder te noemen "de Rijkswaterstaat";

De Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Directeur van de Directie Zuid gevestigd te Eindhoven, de heer drs. P. Visser, verder te noemen "LNV";

Het regiohoofd Staatsbosbeheer mevrouw drs. M.P.E. Stouten; verder te noemen "Staatsbosbeheer";

De Provincie Noord-Brabant, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer dr. A.J.W. Boelhouwer, verder te noemen "de Provincie";

De Gemeente Werkendam, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer drs. H.A.G. Hellegers; verder te noemen "de Gemeente";

Het Hoogheemraadschap Alm en Biesbosch te Woudrichem, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer A.B. Snoek, verder te noemen "het Hoogheemraadschap".

Hierna ook gezamenlijk te noemen "Partijen"

Artikel 1 begripsomschrijvingen

- Wbr: wet beheer rijkswaterstaatswerken
- Nop-dijk: de primaire waterkering die in 1996 is aangelegd in de polder Noordwaard.

Artikel 2 Verantwoordelijkheid voor veiligheid bij hoogwater

1. Tot het moment van doorsteken van de dijk zijn provincie en rijk gezamenlijk verantwoordelijk voor de veiligheid van het gebied.
2. Na het doorsteken van de Merwededijk en Bandijk is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor de veiligheid van het gebied.

Artikel 3 Overdracht/beëindigen waterkeringsbeheer

1. Het huidige waterkeringsbeheer, na de aanleg van de Nop-dijk, door het waterschap bestaat uit het instandhouden van het huidige grondprofiel tussen de beide teenlijnen, zulks voor rekening van het Rijk.
2. Op het moment van feitelijke aansluiting van het gebied op de rivier zal het feitelijke waterkeringsbeheer van het waterschap, worden beëindigd.
3. Hiervoor is geen overdrachtshandeling meer benodigd.

Artikel 4 Rivierbeheer

1. Het rivierbeheer van Rijkswaterstaat strekt zich, conform de Wbr, uit van buitenkruinlijn tot de buitenkruinlijn van de primaire waterkering. In casu betekent dit dat aanleg van en besluitvorming aangaande de Nop-dijk er toe heeft geleid dat het gebied automatisch onder de Wbr is komen te vallen.
2. Rijkswaterstaat zal zorgdragen voor verlening van de Wbr-vergunning, voor het aanbrengen van inlaten en overlaten met als gevolg het in functie brengen van een nieuwe stroomgeul.
3. De Merwededijk en Bandijk behouden hun functie als waterstaatswerk. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van de constructie van beide dijken.
4. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de veiligheidsvoorzieningen, zijnde het civieltechnisch beheer van de inlaat en doorstroomopeningen, inclusief het viaduct.
5. Na het doorsteken van de Merwededijk en Bandijk zal Rijkswaterstaat, conform de afspraken uit de "Samenwerkingsafspraken Veiligheid en Natte Natuur" zorgdragen voor het sedimentbeheer voor zover noodzakelijk voor de veiligheid of het onderhoud van de vaargeul in de rijkswateren.
6. De Spieringsluis zal haar huidige functie behouden.
7. Voor het overige zullen de belangen van de rivierbeheerder, o.a. in het kader van ruimte voor de rivier, worden behartigd door toepassing van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken en de gedoogbepalingen uit de Waterstaatswet.

Artikel 5 Overdracht kwaliteits- kwantiteitsbeheer

1. Het kwaliteits- en kwantiteitsbeheer zal op het moment van feitelijk aansluiten op de rivier overgaan van het Hoogheemraadschap Alm en Biesbosch naar Rijkswaterstaat.
2. Het gebied zal vallen onder de Nieuw Merwede dat als hoofdwater staat aangeduid in de Uitvoeringsregeling waterhuishouding.
3. Deze overdracht zal geschieden onder regeling van de huishoudelijke lozingen en de belastingheffing binnen plangebied.

Artikel 6 Natuurbeheer

1. Het dagelijks beheer zal worden uitgevoerd door Staatsbosbeheer; zie Inrichtingsplan pag. 27. De overdracht zal plaatsvinden conform de Nurg-afspraken.
2. Staatsbosbeheer is ook verantwoordelijk voor het natuurbeheer van de Merwededijk en Bandijk. Dit beheer wordt in overleg met Rijkswaterstaat vastgesteld en vervolgens opgenomen in de Wbr-vergunning.

Artikel 7 Wegbeheer

1. De gemeente is en blijft wegbeheerder van de Bandijk, Hilweg, Veerweg en de Weg Lijnoorden vanwege het openbare karakter van die wegen.
2. Het onderhoud van de weg, inclusief het gedeelte op de viaducten, komt voor rekening van de gemeente.
3. De kosten voor herstelwerkzaamheden als gevolg van Maatgevend hoogwater zijn voor rekening van Rijkswaterstaat.

Artikel 8 Bereikbaarheid

1. De ontsluitingsweg voor het waterwinbedrijf dient te voldoen aan de volgende eisen: de hoogte van het wegdek dient minimaal 2,95 plus NAP te zijn en de stabiliteit dient voldoende te zijn voor vrachtverkeer tot 40 ton.

2. Dit betekent dat de Hilweg, alvorens tot het doorsteken van dijk wordt overgegaan, wordt opgehoogd ten behoeve van de bereikbaarheid van o.a. het waterleidingbedrijf/bedrijfsterrein Petrusplaat.
3. De kosten komen voor rekening van initiatiefnemers.

Artikel 9 Wateronttrekking Waterwinbedrijf

1. De metingen van 16 september 1999 hebben aangegeven dat conform de berekening in de MER er geen negatieve effecten zijn te verwachten van de inlaat van Rijn- en Maaswater op de mogelijkheid van wateronttrekking door het Waterwinbedrijf.
2. Tevens kan worden vastgesteld dat uitvoering niet te verwachten is voor 2005, het moment waarop de zoutlozing door de Kalimijnen beëindigd zal worden.
3. Mocht er desondanks in de toekomst daadwerkelijk schade optreden kan het Waterwinbedrijf een beroep doen op de Regeling Nadeelcompensatie Verkeer en Waterstaat 1999.

Artikel 10 Ontgrondingswerk

Het ontgrondingswerk in de Hardenhoek zal niet eerder ter hand worden genomen dan nadat duidelijk is dat het ontgrondingswerk kan worden afgesloten met het aantakken van het totale zoetwatergetijdegebied Noordwaard op de Nieuwe Merwede en het Gat van Kampen. Dit om direct na inrichting ook de dynamiek in het gebied te introduceren die leidend is geweest voor het Inrichtingsplan.

Artikel 11 Eigendom

Conform de Nurg- en Samenwerkingsafspraken wordt na verwerving en inrichting het eigendom overgedragen aan Staatsbosbeheer.

Artikel 12 Relatie met andere overeenkomsten

Deze overeenkomst maakt onderdeel uit van de Overeenkomst inrichting zoetwatergetijdegebied Noordwaard 2001.

Artikel 13 Citeertitel

Deze overeenkomst kan worden aangehaald als "Uitvoeringsovereenkomst inrichting zoetwatergetijdegebied Noordwaard 2001".

Aldus overeengekomen, in twaalfvoud opgemaakt en ondertekend te Werkendam
op 2 november 2001,

namens het Directoraat-generaal Rijkswaterstaat, Directie Zuid-Holland
dhr. drs. J.W.M. Kuijpers

namens LNV
dhr. drs. P. Visser

namens de Dienst Staatsbosbeheer
mw. drs. M.P.E. Stouten

namens de Provincie,
dhr. dr. A.J.W. Boelhouwer

namens de Gemeente,
dhr. drs. H.A.G. Hellegers

namens het Hoogheemraadschap,
dhr. A.B. Snoek

Toelichting Overeenkomst inrichting zoetwatergetijdegebied 2001

Voorgeschiedenis

In het Natuurbeleidsplan van het Ministerie van LNV zijn grenzend aan de Biesbosch, als kerngebied binnen de Ecologische Hoofdstructuur, enkele natuurontwikkelingsgebieden aangewezen. Dit betreft gebieden die nu nog in gebruik zijn bij de landbouw maar die in de toekomst voor natuurontwikkeling in aanmerking komen. Deze gebieden dienen als zoetwatergetijdegebied te worden ingericht. Eén van die gebieden is het westelijk deel van de polder de Noordwaard die bestaat uit de polders Spiering, Hardenhoek en Maltha (circa 600 ha). Een kaart van het gebied is bijgevoegd. Van overheidszijde is in 1993 een convenant gesloten met een inspanningsverplichting om de uitvoering van het natuurontwikkelingsgebied op te starten.

Sinds 1993 zijn er diverse besluiten genomen om natuurontwikkeling mogelijk te maken zoals een Natuurontwikkelingsplan en een Begrenzingsbesluit. In 1993 is het natuurontwikkelingsplan ook onder de vlag van de Raamafspraken realisatie natuurontwikkelingsprojecten uiterwaardengebied (Nurg) gebracht, wat betekent dat de kosten 50%-50% worden gedragen door de initiatiefnemers LNV en RWS. In het Inrichtingsplan is een begroting voor verwerving en inrichting opgenomen. In 1994 is DLG begonnen met de verwerving van de benodigde gronden. In december 1995 heeft de provincie het plan voor de aanleg van een nieuwe primaire waterkering vastgesteld, in het kader van de Deltawet Grote Rivieren, waardoor het gehele natuurontwikkelingsgebied van de Noordwaard buitendijks is komen te liggen. In het voorjaar 1999 is het MER aanvaard en is het Inrichtingsplan met de uitwerking van het voorkeursalternatief door de initiatiefnemers vastgesteld.

Randvoorwaarden

Van overheidswege zijn een aantal randvoorwaarden voor het natuurontwikkelingsplan Noordwaard in die hiervoor genoemde besluiten steeds benadrukt:

- a) aanpassing van de waterhuishoudkundige toestand zal pas geschieden indien geen gevaar voor de achterblijvende ondernemers/bewoners bestaat. Dit houdt in dat er maatregelen genomen moeten worden die wateroverlast voorkomen of dat de wijziging van het waterbeheer pas kan plaatsvinden na verwerving van die gronden. Tot verwerving van de gronden mocht geen sprake zijn van een verslechtering van de waterhuishouding noch ten aanzien van de bescherming tegen hoog buitenwater. (Begrenzingsbesluit);
- b) verwerving zal geschieden op basis van vrijwilligheid (nurg);
- c) voor de percelen cultuurgrond geldt een aankoopplicht;
- d) voor de woningen geldt als uitgangspunt dat deze allemaal opgekocht worden.

Recente ontwikkelingen

Medio 2000 werd door DLG geconstateerd dat de mogelijkheden voor minnelijke verwerving in het gebied waren uitgeput. Van twee veldkavels en zeven woningen gaven de eigenaren aan niet tot verkoop over te willen gaan. De reeds opgestarte procedures voor de ontgrondingenvergunning en het bestemmingsplan werden respectievelijk opgeschort en stilgelegd nu verwerving niet binnen redelijke termijn verwacht kon worden.

Een dergelijke stagnatie is niet alleen ongewenst voor de natuurontwikkeling maar is vooral niet acceptabel vanwege het verlagende effect op het Maatgevend hoogwater (MHW) dat de voorgestane inrichting van het natuurontwikkelingsplan de Noordwaard heeft. Het MHW-verlagend effect is ongeveer 10% van de taakstelling voor 2015 bij

Gorinchem namelijk 3cm. In het advies Integrale Verkenningen Benedenrivieren van februari 2000 is om die reden het natuurontwikkelingsplan als zogenaamde "geen spijtmaatregel" opgenomen. In het Kabinetsstandpunt Ruimte voor de Rivier van december 2000 is opgenomen dat lopende Nurg-projecten met kracht moeten worden voortgezet om de taakstelling voor 2015 te kunnen halen. Tevens is opgenomen dat waar nodig daarvoor tussentijds besluiten worden voorgelegd over prioritaire maatregelen. Dit betekent dat niet gewacht hoeft te worden op de vaststelling van een PKB "Ruimte voor de rivier" in 2003. Deze ontwikkelingen vragen juist om versnelling van het natuurontwikkelingsplan Noordwaard met een garantie op uitvoering voor 2015. In de brief van 1 juni 2001 van de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat is het nurg-project Noordwaard als maatregel aangewezen die met kracht moet worden voortgezet.

Onteigening

In recent Nurg-beleid (Aankoopstrategie rivierengebied 20 december 2000) is aangegeven dat verwerven op basis van onteigening in het rivierengebied mogelijk moet zijn. Daarin is onder andere het volgende opgenomen: "Naarmate de planvorming vordert, de beschikbaarheid van de gronden dringender wordt en/of een harde opleverdatum nadert kan onteigening als flankerend beleid worden ingezet. Het onteigeningsinstrument mag slechts zeer terughoudend worden ingezet en alleen als zwaarwegende maatschappelijke belangen in het geding zijn. Daarvan is sprake als de te treffen maatregelen rivierverruiming tot doel hebben. Vastgesteld kan worden dat voor het natuurontwikkelingsplan Noordwaard aan de genoemde criteria wordt voldaan. In het bovenstaande is reeds aangegeven dat de planvorming is afgerond (vaststaand inrichtingsplan) en er sprake is van maatregelen die rivierverruiming tot doel hebben (urgent publiek belang). Bovendien gaat het nog slechts om een zeer klein percentage van het totaal van de percelen grond en woningen dat verworven dient te worden. Dit laatste punt zal in het onderstaande nog nader worden toegelicht.

Voor alle nog te verwerven percelen grond en woningen is door de projectgroep nader bekeken of onteigening noodzakelijk is. De noodzaak wordt in onteigeningszaken pas aangenomen als de inbeslagneming zodanig ingrijpend is dat verder gebruik van de onroerende zaak (nagenoeg) onmogelijk wordt.

Door de dagelijkse invloed van getijdenwater is het onmogelijk om het agrarisch gebruik van de percelen grond, gezien de ligging nabij de kreken, na realisering van het zoetwatergetijdegebied voort te zetten.

Van de meeste woningen kan niet gesteld worden dat na realisering van het zoetwatergetijdegebied het gebruik onmogelijk wordt. Dit is alleen anders indien de veiligheid in het geding is. Onderzoek door Rijkswaterstaat heeft uitgewezen dat voor twee woningen geldt dat de veiligheid na inrichting niet gegarandeerd kan worden. De betreffende woningen bevinden zich in het gebied waar de te graven geulen zich vrijelijk zullen gaan bewegen en bevinden zich niet aan een openbare weg zodat bereikbaarheid niet gegarandeerd is. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar bijlage 2 over veiligheidscriteria, opgesteld door Rijkswaterstaat. Dit betekent dat onteigening noodzakelijk is voor twee veldkavels en twee woningen.

Blijvende bebouwing

De overige woningen kunnen, al dan niet met het treffen van beschermende maatregelen voor de wijziging in de waterhuishouding in het gebied in functie blijven. Voor de natuurfunctie zijn betreffende woningen vanwege hun ligging aan de rand van het gebied acceptabel. Het vasthouden aan het uitgangspunt dat alle woningen

aangekocht moeten worden weegt niet op tegen het belang om het natuurontwikkelingsplan Noordwaard met kracht voort te zetten. Aankoop van de woningen blijft echter voor de natuurontwikkeling wel wenselijk. Gezien de wenselijkheid van aankoop en het feit dat er een nieuw aankoopbeleid gevolgd zal worden, verdient het de voorkeur om de bewoners ook in de toekomst in de gelegenheid te stellen om hun woning vrijwillig te verkopen. Ten eerste door een aankoopplicht aan te nemen zoals ook voor de cultuurgronden reeds geldt. En ten tweede door de bewoners in de gelegenheid te stellen om hun woningen alsnog te verkopen met een premie boven op de marktwaarde, hetgeen overeenkomt met aankoop op basis van volledige schadeloosstelling. Deze regeling gold ook in het eerste jaar na aanleg van de primaire waterkering. Indien men daar geen gebruik van wenst te maken heeft men recht op vergoeding van schade indien die zich voordoet. Het aspect van schadevergoeding moet een plek krijgen in de nog te nemen besluiten. Met zowel de aankoop van woningen als eventueel het treffen van maatregelen of het uitkeren van schadevergoeding is in de begroting van het natuurontwikkelingsplan Noordwaard rekening gehouden.

Te nemen besluiten

Het zoetwatergetijdegebied Noordwaard valt sinds de aanleg van de nieuwe primaire waterkering in 1996 onder het rivierbeheer van Rijkswaterstaat, dat gelegen is tussen de buitenkruinlijnen van de primaire waterkeringen. Dit betekent dat nu Rijkswaterstaat verantwoordelijk is voor het rivierbeheer en de versnelling van het natuurontwikkelingsplan Noordwaard noodzakelijk is vanwege de taakstelling voor Ruimte voor de Rivier, het voor de hand ligt om een waterstaatsbesluit te nemen dat de inrichting van het zoetwatergetijdegebied mogelijk maakt. De waterstaatswetgeving biedt op dit moment echter geen allesomvattend besluit voor "Ruimte voor de riviermaatregelen". Door enkele wetswijzigingen in december 1999 in de waterstaatswetgeving kan Rijkswaterstaat wel gebruik maken van een tweetal nieuwe juridische instrumenten. Deze zijn nog niet eerder toegepast zodat er geen beschikking is over rechtspraak die de reikwijdte van betreffende instrumenten volledig in beeld brengt.

Ten eerste biedt artikel 12, tweede lid, van de Waterstaatswet Rijkswaterstaat een projectbesluit om werken uit te voeren voor ruimte voor de rivier bestaande uit het afgraven van gronden, zoals de Merwede- en Bandijk en de geulenpatronen, voor zover onteigening redelijkerwijs niet gevorderd kan worden en onder gehoudenheid tot het vergoeden van schade.

Ten tweede is voor de uitvoering van werken een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken vereist. De wijziging van de waterhuishoudkundige toestand voor de eigenaren in het zoetwatergetijdegebied ontstaat als gevolg van deze besluiten. Deze besluiten dienen als schadeveroorzakend besluit te worden aangemerkt zodat schadeverzoeken gericht dienen te worden aan Rijkswaterstaat.

Ten derde biedt de Onteigeningswet in titel II Rijkswaterstaat een titel voor Ruimte voor de Riviermaatregelen. Rijkswaterstaat kan deze voor het zoetwatergetijdegebied inzetten om de twee veldpercelen en woningen te onteigenen.

Deze besluiten kunnen echter niet rechtmatig genomen worden als er niet reeds een ontwerp-besluit bestemmingsplan ligt waartegen door een ieder beroep ingesteld kan worden. Daarmee wordt het te wijzigen bestemmingsplan, dat als enige besluit het gehele in te richten gebied omvat, het eerste besluit voor de inrichting van het natuurontwikkelingsplan Noordwaard waarop een ieder kan ageren tegen de hierboven uiteengezette gewijzigde aanpak van het natuurontwikkelingsplan Noordwaard.

Bestuursovereenkomst en Communicatie

Deze wijziging in aanpak van overheidszijde heeft consequenties voor de inspanningsverplichting van partijen, voor de verdere wijze van besluitvorming en niet op de laatste plaats voor de belanghebbenden in het gebied.

Om voor zowel partijen als derden een zo compleet mogelijk beeld te verkrijgen wat die consequenties zijn en hoe daarmee in de toekomst zal worden omgegaan is een bestuursovereenkomst opgesteld. De overeenkomst bestaat uit twee delen; een hoofddeel waar de gewijzigde aanpak in wordt geformuleerd en een uitvoeringsdeel voor wat betreft de diverse beheers-, verantwoordelijkheids- en onderhoudsaspecten. Voor dat laatste heeft de gewijzigde aanpak geen bijzondere consequenties:

Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het rivierbeheer, LNV/Staatsbosbeheer voor het natuurbeheer en de gemeente voor het wegbeheer. Door de consequenties in een zo vroeg mogelijk stadium met belanghebbenden te communiceren kan mogelijk voldoende maatschappelijk draagvlak worden gecreëerd. Hiertoe zijn 'keukentafel'-gesprekken, een 'huiskamer'gesprek en een algemene informatiebijeenkomst gehouden.

Bijlage 1 Overeenkomst inrichting zoetwatergetijdegebied Noordwaard 2001

Verwerving van gronden en gebouwen in Noordwaard Situatie per 14 augustus 2001 en plan van aanpak

Huidige situatie

In 1993 is met het begrenzingsplan de aankoop van de EHS-gronden in het N.O.P. Noordwaard gestart. De opdracht was 415 ha landbouwgrond aan te kopen met daarop zeven boerderijen. In 2001 zijn de zeven boerderijen aangekocht en is van de 415 ha landbouwgrond 371 ha aangekocht: ca 44 ha nog niet aangekocht. Op één aankoop loopt nog één ontbindende voorwaarde. Vier laag gelegen gebouwen zijn gesloopt en nog één gebouw wordt in 2001 gesloopt.

Te onteigenen percelen:

- * P. de Ruiter uit Giessenburg (agrariër) een akker van ca. 8,5 ha
  - * J. de Jong uit Giessenburg (agrariër) een akker van ca. 33,5 ha
- Bij een geopende dijk wordt deze landbouwgrond onbruikbaar voor de agrariër, omdat dan het grondwater tot het maaiveld stijgt.

In laatste instantie mogelijk te onteigenen:

Verwacht wordt dat voor de onderstaande percelen in goed overleg oplossingen worden gevonden door aankoop of het nemen van technische maatregelen of een toekennen van een schaderegeling. Indien dit niet tot de gewenste overeenkomst leidt, is onteigening in laatste instantie noodzakelijk.

- * H. Baélde, Bandijk 57 te Werkendam (rustend agrariër) grasland van ca. 2 ha om zijn terp. Deze gepensioneerde agrariër heeft nog een 2 ha grasland rond de terp van zijn woonhuis liggen. Bij een geopende dijk zal het grondwater tot het maaiveld van dit grasland stijgen.
- * Onder voorbehoud: de landbouwpercelen van J.P. Baélde, Bandijk 56, in verband met een ontbindende voorwaarde in de gesloten koopovereenkomst (ca. 10 ha).

Ook zijn er nog percelen 'natuurgrond' (griend, ruigte, water) van:

- * Ames uit Dordrecht van ca. 0,5 ha
- * Waterwinbedrijf WBB te Werkendam van ca. 5,5 ha (Lijnoorden)
- * Waterwinbedrijf WBB te Werkendam van ca. ?? ha (polder westelijk Maltha)
- * Hoogheemraadschap A&B diverse percelen en watergangen

Bij een geopende dijk zullen deze percelen sterk vernatten tot bijna constant onder water staan.

Te onteigenen gebouwen met erf:

Om het plan uit te voeren is afbraak nodig van de gebouwen van:

- * Voor den Dag, Ooievaar 1
- * De Bruin, Pannekoek 1
- * I.J. Baélde, Bandijk 56
- * Onder voorbehoud: J.P. Baélde, Bandijk 56, in verband met een ontbindende voorwaarde in de gesloten koopovereenkomst.

Deze gebouwen kunnen om drie redenen niet gehandhaafd blijven:
ze liggen te ver in de rustige zone van het te realiseren natuurgebied;
ze liggen in het meandergebied van de geulen, waardoor er erosiegevaar optreedt;
en een veilige vluchtroute bij hoogwater is moeilijk te garanderen.

Overige bebouwing:

De onderstaande gebouwen zijn zodanig gelegen dat inpassing in het inrichtingsplan Noordwaard mogelijk is. Om te voldoen aan de eisen van de natuurwaarden, aan een veilige vluchtroute bij hoogwater en aan een regeling voor hoogwaterschade is: of aankoop wenselijk, waarna het gebouw in een erfpachtcontract en met het nemen van technische maatregelen ingepast kan worden; of een overeenkomst nodig over de afkoop van de hoogwaterschade en de te nemen technische maatregelen.

Het gaat hier bij om de volgende gebouwen van:

* Valkenburg,	Bandijk 59
* Baælde,	Bandijk 57
* Ames,	Witboomkil 3
* Burgers,	Lijnoorden 15
* Smits,	Bandijk 60
* gemaal van het HAB	Hilweg/Lijnoorden

De overige gebouwen in of langs het natuurontwikkelingsgebied Noordwaard zijn van Staatsbosbeheer of zijn particuliere gebouwen die nu ook al buitendijks liggen.

Bijlage 2 Overeenkomst inrichting zoetwatergetijdegebied Noordwaard 2001

Veiligheidscriteria

In het onderstaande is een beschrijving gegeven hoe overstromingsrisico's in buitendijkse gebieden benaderd kunnen worden. Het gaat hierbij om risico's die globaal een factor 100 tot 1000 groter zijn dan binnen de dijkkring.

Het eerste uitgangspunt betreft de veiligheid van de mens. Om die reden kunnen woningen die solitair in het gebied staan (weliswaar vaak op een hoger deel) niet toegestaan worden omdat de vluchtmogelijkheden door de lagere ligging reeds zijn ondergelopen wanneer de woning (de woonvloer) onder water komt. Uitsluitend woningen die in de directe omgeving van de dijk staan en waarbij de vluchtmogelijkheid naar beschermd gebied minimaal op hetzelfde niveau ligt als dat van de woonvloer, mogen bewoond blijven.

Vervolgens gaat het om de frequentie van de overstroming waarmee nog 'leefbaar' gewoond kan worden.

De conclusie daarvoor is dat overstroming van de woonvloer met een frequentie groter dan 1 maal per 2 jaar niet acceptabel is. Voor het NOP-gebied betreft dit een vloerpeil lager dan ca. NAP+2,0 m. Dit komt niet voor.

Overstroming van de woonvloer met een frequentie kleiner dan 1 maal in de 20 jaar is goed acceptabel. Als referentie daarbij heeft gegolden woningen in lage delen van het Maasdal in Limburg, die door mensen gebouwd zijn die zich bewust waren van de kans op overstroming en dat risico genomen hebben. Als tegenhanger voor het nadeel van overstroming geldt hier het voordeel van woongenot vanwege de omgeving. Overigens dienen er wel voorzieningen getroffen te worden aan de woning voor wat betreft vloerbekleding en elektrische voorzieningen. Dit betreft woningen in het NOP-gebied met een vloerpeil hoger dan ca. NAP+2,5m.

Peilen hoger dan ca. NAP+3,25m langs de Nieuwe Merwede en hoger dan ca. NAP+3,05m voor het NOP-gebied komen voor met een kans van 1/2000 per jaar of minder. Voor woningen met het vloerpeil op of boven dit niveau is de kans van overstroom in de oude (bedijkte) situatie nauwelijks verschillend van in de nieuwe (onbedijkte) situatie.

Uit hoogtemetingen blijkt dat een tweetal woningen een onvoldoende vluchtweg hebben. Het alsnog realiseren van een vluchtweg voor deze woningen is strijdig met de hydraulische en ecologische uitgangspunten van het NOP. Deze woningen liggen tevens in de directe omgeving van vrij meanderende geulen en zijn om die reden ook niet handhaafbaar. Al deze redenen sluiten uit dat deze woningen blijvend bewoond kunnen worden.

Voor de overige woningen geldt dat de laagst gelegen woning een vloerpeil heeft van ruim NAP+2,6 m. Dit houdt in dat alle overige woningen als woning in gebruik kunnen blijven. In een aantal gevallen is het raadzaam om voorzieningen te treffen om overstroming van de woning op een acceptabele wijze te doorstaan (vloeren elektriciteit).

Bijlage 5

Brief provincie Noord-Brabant

Provincie Noord-Brabant

Dienst Waterstaat, Milieu en Vervoer

Provinciehuis
Brabantlaan 1
Correspondentie-adres:
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Fax: (073) 612 35 65

Telefoon (073) 681 28 12

Ons kenmerk: 789237

Uw kenmerk : -

Afdeling : B&A

Doorkiesnr.: 6812683

Bijlagen : -

Datum : 22 oktober 2001

Onderwerp : Aanvraag ontgrondingen-
vergunning/MER
NOP Noordwaard.

Dienst Landelijk Gebied

Projectmanagement NOP Noordwaard

t.a.v. de heer R.C. van Willenswaard

Postbus 1180

5004 BD TILBURG

Geachte heer Van Willenswaard,

In 1993 is het natuurontwikkelings- en begrenzingsplan voor de Biesbosch vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Het natuurontwikkelingsplan Noordwaard (hierna NOP Noordwaard) maakt hier deel van uit. Met dit plan wordt beoogd een zoetwatergetijdegebied te creëren door het graven van geulen die vrij zullen meanderen nadat de dijken plaatselijk zijn doorgestoken. Destijds is door een convenant afgesproken dat betrokken overheden zorg zullen dragen voor de benodigde besluitvorming ter uitvoering van het project. Het ministerie van LNV en het ministerie van RWS treden met het oog op de meervoudige doelstelling (natuurontwikkeling en rivierverruiming) op als gezamenlijke initiatiefnemers, de provincie Noord-Brabant heeft daarbij een coördinerende rol.

Het project is geïnitieerd met als hoofddoelstelling natuurontwikkeling en neven doelstelling rivierverruiming. Destijds is beoordeeld dat daarvoor onder andere een ontgrondingsvergunning en een nieuw bestemmingsplan benodigd was. Op basis van aard, omvang en de besluitvorming in het kader van de Ontgrondingenwet en de wet Ruimtelijke Ordening werd de activiteit als MER-plichtig aangemerkt. Naar aanleiding daarvan is er inmiddels onder andere een milieu-effectrapportage opgesteld, een wijziging bestemmingsplanprocedure in gang gezet, een vergunning Wet Beheer Rijkswaterstaatwerken en een ontgrondingsvergunning aangevraagd.

Het laatste decennium hebben er zich verscheidene probleemsituaties voorgedaan met het waterbeheer waardoor het denken en het beleid op dit vlak zich ingrijpend heeft gewijzigd. Zo kennen wij inmiddels bijvoorbeeld de Beleidslijn Ruimte voor de Rivier, het advies Integrale Verkenning Benedenrivierengebied en recent de beleidsnota Waterbeheer 21^e eeuw en mede naar aanleiding daarvan het kabinetsstandpunt van december 2000. In dit kabinetsstandpunt is uitgesproken dat reeds lopende projecten, die passen binnen de doelstellingen van ruimte voor de rivier, met kracht moeten worden voortgezet om de taakstelling voor rivierverruiming voor 2015 te kunnen halen. Het natuurontwikkelings- en rivierverruimingsproject Noordwaard voldoet aan deze criteria, gezien de bijdrage aan de verlaging van de maatgevende waterstand op de Merwede (10% van de taakstelling voor 2015 bij Gorinchem).

Convenant NOP Noordwaard 1993

Met de verbetering van de dijk in het gebied en anticiperend op de geplande natuurontwikkeling in het gebied is een nieuw dijktracé vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Hierdoor kwam het plangebied van het NOP Noordwaard buitendijks te liggen. De bestaande dijken werden vooralsnog gehandhaafd, waardoor het veiligheidsniveau van het plangebied NOP Noordwaard op het oude niveau bleef. De waterhuishoudkundige situatie en het veiligheidsniveau zou niet worden gewijzigd totdat alle eigendommen zouden zijn verworven. Verwerving van de eigendommen zou in principe plaatsvinden op vrijwillige basis. Dit was voorzien binnen 10 à 15 jaar. In 1993 zijn deze uitgangspunten vastgelegd door betrokken partijen in een convenant.

Medio 2000 is door de Dienst Landelijk Gebied geconstateerd dat de verwerving van alle gronden voor de korte termijn niet realistisch is. Echter het belang dat inmiddels gehecht wordt aan de rivierverruiming die dit project oplevert is zodanig groot dat realisatie van dit project op korte termijn zeer wenselijk wordt geacht door betrokken partijen. Dit belang wordt onderschreven door de besluitvormingsprocessen welke inmiddels zijn gestart om het convenant van 1993 te wijzigen waardoor onder andere een onteigeningstitel voor realisatie van dit project beschikbaar komt (Waterstaatswet, artikel 12, lid 2). Geconcludeerd moet worden dat het rivierverruimingsbelang van dit project een belangrijke versnelling van dit project tot gevolg heeft.

Procedure

Bij de beoordeling van de vergunningplicht wordt altijd gekeken wat de doelstellingen van een project zijn, waarbij onderscheid wordt gemaakt in hoofd- en neven doelstelling. Gelijkwaardig is hierbij geen optie. Naar ons oordeel heeft de oorspronkelijke hoofddoelstelling (1993) zich van natuurontwikkeling gewijzigd in rivierverruiming. Dit belang bepaalt nu sterk de voortgang, de besluitvorming en de middelen die ingezet gaan worden om het project te realiseren.

De verandering in de hoofddoelstelling heeft consequenties voor de gevoerde procedure tot nu toe. Een project met als hoofddoel rivierverruiming wordt binnen onze Ontgrondingenverordening van 1998 gerekend tot de waterstaatswerken. In de verordening worden deze waterstaatswerken overeenkomstig artikel 1, lid 6 vrijgesteld van vergunningplicht en zijn slechts meldingsplichtig.

Wij willen u daarom verzoeken de op 11 mei 2000 bij ons ingediende aanvraag om ontgrondingenvergunning, zaaknummer 684802, voor het NOP Noordwaard in te trekken en om te zetten in een melding op het daarvoor aangegeven moment.

Tevens vervalt hiermee de mogelijkheid om op basis van artikel 10 van de Ontgrondingenwet te kunnen voorzien in een gecoördineerde behandeling van de vergunningaanvragen.

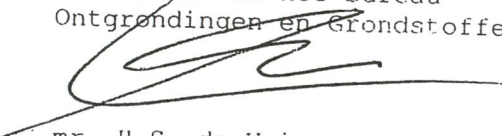
Wij realiseren ons dat het NOP Noordwaard voor wat betreft aard en omvang zodanig ingrijpend is dat het milieueffectrapport een belangrijke ondersteuning is van de overige besluitvorming, vooral het bestemmingsplan.

Ter informatie wijzen wij u daarom op de mogelijkheid om voor het nieuwe bestemmingsplan een vrijwillige MER-procedure te volgen. Dit zou dan door de initiatiefnemers aan het bevoegd gezag, te weten de gemeente Werkendam, verzocht moet worden.

Als het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Werkendam dit verzoek honoreert is er een goede mogelijkheid dat de MER-procedure, op het punt waar deze is opgehouden, kan worden gecontinueerd. Hierbij wordt er tevens van uitgegaan dat de aangekondigde aanvulling op het MER, die vooral de eerder geschetste ontwikkelingen van het waterbeheerbeleid in beeld brengt, wordt toegevoegd.

In de verwachting u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben,

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,
het hoofd van het bureau
Ontgrondingen en Grondstoffenvoorziening,

mr. H.S. de Vries.

Afschrift aan:

- 0 Gemeente Werkendam
- t.a.v. J.W. van Wel
- 0 Het college van b&w van Werkendam
- 0 LNV-Zuid
- t.a.v. de heer H. Zingstra
- 0 RWS, directie Zuid-Holland
- t.a.v. de heer H. Jagt te Rotterdam
- 0 Ged. Verheyen
- 0 D. Scip WTR
- 0 R. van Goethem REW BG NAT
- 0 S. Middelkamp BG REW NAT
- 0 A. Mulder B&A OG
- 0 D. Keeman
- 0 dossier

VERZONDEN 23 OKT. 2001

Beknopte verantwoording

Titel : Natuurontwikkelingsgebied Noordwaard
Aanvulling MER
Documentnummer : 3114151/51/R001d
Status : Definitief rapport
Datum : maart 2002

Auteur(s) : M. Willekens, R. Geraeds
Gecontroleerd : L. Keij
Goedgekeurd : M. Willekens

Inlichtingen
Grontmij Advies & Techniek bv Noord-Brabant
Postbus 1265
5602 BG Eindhoven

